

ÅRSRAPPORT FOR 2019

HAUGETUN FOLKEHØYSKOLE



REKTORS ÅRSRAPPORT FOR 2019

Innledning

I denne årsrapporten har vi som skole valgt å endre oppbygningen og innholdet noe i forhold til tidligere. Kalenderåret 2019 berører naturlig nok to ulike elevkull, 2018-2019 og 2019-2020. Dette faktum kan gjøre det nødvendig i enkelte sammenhenger å vise til særtrekk ved et kull, evt beskrive ulikheter mellom de to impliserte kullene. Dette begrunnes i at slike forhold åpenbart har betydning for hvordan skoledriften og skolehverdagen blir.

Årsrapporten har til hensikt å gi representanter for skolens eiere et inntrykk av skolens drift gjennom 2019. Vi har som mål at årsrapporten ikke skal fremstå for detaljert, men gi en balansert beskrivelse av de hovedtrekk vi mener skoleeier har behov for å få informasjon om. I denne sammenheng imøtekommer gjerne skolen tilbakemeldinger på både oppsett og innhold.

Visjon, verdier og målsetninger

De aller fleste av våre elever er ukjente med menighetsliv og kristen tro. Vårt arbeid handler derfor mer om å så spirer, enn å høste avling.

Skolens målsetning:

- Formidle kristen tro og kristne verdier.
- Gi hjelp til personlig utvikling.
- Vekke til ansvar for eget liv, for medmennesker, hjem, og samfunn, både nasjonalt og internasjonalt.

Det kristne formålet for skoledriften gjennomsyrrer både undervisning og uformelle aktiviteter. Obligatoriske aktiviteter er:

- Tro og liv: 1 time i uken (kristendomsundervisning),
- Input: 1 gang pr mnd (møte, konsert, eller lignende)
- Hvilepuls: 1 gang i uken (en enkel samling rundt bibel og bønn i kapellet)
- Morgensamling: hver dag med et lite ord for dagen
- Jul og påske: Bla. nattverd gudstjeneste og aktiviteter med vekt på jule og påskebudskapet.

I tillegg kommer ulike frivillige tilbud som bibelgruppe og gudstjenester.

På Input er det fast innslag med tilbud om forbønn. Vi ser at mange av våre elever ønsker forbønn, og mange tar også imot nattverd under julegudstjenesten. Det er vårt inntrykk at det er mye undring og søken hos våre ungdommer, men mange vet lite om innholdet i kristen tro. Dette gir følgelig et naturlig og godt definert behov for å prioritere tid og kvalitet på slik undervisning.

Samarbeid med Normisjon

Skolens kristne profil og virksomhet er tilbakevendende punkt på ped. dager i løpet av året. Skolens kollegium forsøker å ha, og å utvikle videre, en bevisst tilnærming til formidling av kristen tro.

Vi ønsker i en slik sammenheng å understreke behovet for felles ressursutnyttelse og bruk av felles formidlingsverktøy i «Normisjons-familien», sentralt og regionalt. I løpet av året har vi sett en gledelig utvikling i retning av at man ønsker å etablere stadig flere kontaktpunkter og samarbeidsarenaer hvor de ulike aktørene møtes.

For kullet 19-20 har man i samarbeid med Normisjon region Østfold gjennomført en obligatorisk undervisning for samtlige elever i Alpha-kurset. Vår oppfatning er at opplegget skaper refleksjon og undring hos majoriteten av elevene.

Skolens ledelse har deltatt i ett felles styremøte med regionstyret i juni, og skolens elever og ansatte har ved flere anledninger hatt regi og møteansvar for møter i lokale foreninger tilsluttet Normisjon.

I løpet av 2019 endret skolen sin fordelingsprofil av innsamlede midler knyttet til våre solidaritetsprosjekter. Skolen støtter nå økonomisk sykehusprosjektet i Okhaldhunga, Nepal.

Høsten 2019 har skolen i dialog med Bibelskolen i Grimstad og Normisjon region Østfold sondert mulighetene for å få tak i flere unge kristne elever og medarbeidere til skolen og regionen. I skrivende stund arbeider man parallelt med flere løsninger. Skolen ønsker å øke antallet kristne elever ved skolen, slik at denne minoritetsgruppa kan bevares og styrkes i sin kristen tro. Et prioritert virkemiddel her det igangsatte planleggingsarbeidet med en ny linje kalt «Til tjeneste».

«Klyngebegrepet», eller uttrykket «Sammen er vi Normisjon», er satt i bevegelse. Vår oppfatning er at 2019 har inneholdt noen flere aktiviteter enn hva man fikk til i 2018. Vi ser nå med spenning frem mot hva dette kan resultere i fremover.

Søknader

Skolen er tilfreds med antall søknader som har kommet til skolen i forhold til begge de to aktuelle elevkullene.

Skoleslagets konkurransedyktighet og popularitet overfor den aktuelle aldersgruppa av potensielle søkere, oppleves som god.

Imidlertid vil man nå stå overfor demografiske endringer i befolkningen de neste fem årene hvor de årskullene som skolen i hovedsak rekrutterer elever fra, reduseres med ca. 5000 for den neste femårsperioden.

I tillegg etableres stadig nye folkehøyskoler som bidrar til at konkurransesituasjonen tilspisser seg.

Under fremkommer tallmateriale for elevene for de to aktuelle årskullene.

Årskull	Søker	Oppstart	Skoleslutt	Jente	Gutt	Tilhørighet
2018-19	342	116	108	67	41	Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Finnmark, Hedmark, Hordaland, Møre og Romsdal, Nord-Trøndelag, Nordland, Oppland, Oslo, Rogaland, Sogn og Fjordane, Sør-Trøndelag, Telemark, Troms, Vest-Agder, Vestfold, Østfold.
2019-20	323	113		66	41	Akershus, Aust-Agder, Buskerud, Finnmark, Hordaland, Møre og Romsdal, Oppland, Oslo, Rogaland, Sogn og Fjordane, Telemark, Troms, Vest-Agder, Vestfold, Østfold.

Elevene og elevmiljø

De aller fleste av våre elever er ressurssterke og takler meget godt overgangen til et nytt skoleslag, og en ny tilværelse borte hjemmefra på internat. Imidlertid kan overgangen for noen oppleves som utfordrende i en kortere eller lengre periode. Intensiteten i det sosiale samspillet kan for noen oppleves annerledes og mer krevende enn hva man var forberedt på. Dette er individuelt og kommer til uttrykk på ulike tider gjennom skoleåret, på en slik måte at staben ved skolen må jobbe med trivsel og skolemiljøet kontinuerlig.

I 2019 så har skolens ledelse utviklet to planer som forankrer og styrer våre aktiviteter til felles beste for alle elever.

1: Handlingsplan *mot* rus og *for* god psykisk helse 2019 – 2024.

2: Plan i kriseberedskap for Haugetun Folkehøyskole 2019 – 2024.

Et vesentlig tiltak i Handlingsplan nr. 1 var å få på plass en Helsesykepleier med det faglige ansvaret for vurdering, oppfølging og tilrettelegging for elever med særskilte behov, i forhold til egen psykiske helse. I løpet av 2019 ble det gjort en ansettelse i 30 % engasjementsstilling.

Det vises til redegjørelse fra denne funksjonen i det følgende:

Psykososialt arbeid – orientering fra Helsesykepleier

I løpet av første semester har helsesykepleier hatt 80 samtaler fordelt på 17 elever. Fem av disse er dobbelttellende elever med behov for ekstra ressurser. 40 av samtalene har vært med elevene som har et større oppfølgingsbehov.

Samtaletemaer har vært i forhold til tilpasningsvansker, konsentrasjons - og oppmerksomhetsvansker, mye fravær, rusforebyggende tiltak, fysiske og nevrologiske sykdommer, angst, depresjon, Asberger syndrom, ADHD, spiseforstyrrelser, dårlige sosiale ferdigheter, ensomhet, mistriivsel, utenforskap, selvivaretagelse, opplevd belastende livssituasjon, sorg/savn, overgrepshistorikk, svingende stemningsleie,

utfordrende atferd, seksualitet, søvnvansker og manglende mestringsfølelse.

Helsesykepleier har tatt kontakt med fastleger og koblet på tjenester når det har vært behov for dette. Noen samtaler med pårørende har det også vært.

Helsesykepleier har også ansvaret for at skolen har en god forvaltningspraksis på sensitive opplysninger og at disse blir lagret og forvaltet forskriftsmessig i henhold til Personvernforordningen/GDPR.

Elevsamtaler

Helsesykepleier supplerer og samarbeider med internatleder, lærere og andre ansatte som nedlegger en stor innsats og gjennomfører mange samtaler relatert til de de samme utfordringer som er opplistet over.

Skolen har over tid utviklet en bred samtalekompetanse preget av omsorg, varme og støttende oppfølging for å få elever til å ha det best mulig med seg selv i en annerledes tilværelse. Flere ansatte har gjennomført kompetanseheving på samtaler og forebygging av suicidalitet i løpet av 2019.

Klasselærerne har tre samtaler med elevene i løpet av skoleåret. Her kan eleven få personlig veiledning både i forhold til livet på skolen, sosiale relasjoner, fremtidsplaner og linjerelaterte utfordringer. Eleven og læreren kan i fellesskap sette opp delmål og målsettinger for skoleåret, slik at eleven kan få hjelp til å nå sine mål.

Evnen til å skape trygghet og tillit, og identifisere alle som trenger å bli sett og hørt, er ferdigheter de ansatte jobber kontinuerlig med.

Elevmiljø

Haugetun får hvert år ta imot over 100 elever som representerer et tverrsnitt av norsk ungdom. Her kommer elever med masse ressurser og pågangsmot, og også de som sliter med psykiske påkjenninger. Det er et viktig mål at alle skal bli sett og bli tatt hensyn til. I en så stor elevmengde oppstår det selvfølgelig til tider problemer som krever inngripen og innsats fra ansatte. Det kan være mindre hverdagslige ting, men også store alvorlige problemer. Det er dessverre ikke slik at alle finner seg like godt til rette, og vi har hvert år noe frafall av elever av forskjellige årsaker. Likevel ser vi at de aller fleste trives, de utvikler seg, vokser i modenhet og selvstendighet, og takker for et viktig år i livet sitt!

Undervisningen

Linjefag / ca 14 timer ukentlig

Følgende linjer har blitt tilbudt for skoleåret 2018-2019 og 2019-2020:

- 1: Fotball
- 2: Fotball og styrke
- 3: Innovasjon, sosiale meier og markedsføring
- 4: Karibien – bistand og kultur
- 5: Musikk – sang / scene /studio
- 6: Helse, psykolog og sosialfag

7: Middelhavet

8: PULS

Et linjetilbud for ballspill ble trukket i løpet av 2019 grunnet en begrenset interesse.

Samtlige linjefag har utarbeidet semesterplaner med tilhørende hovedmål og delmål for undervisningen.

Fellesfag / 12 timer ukentlig:

Disse timene skal alle ha, uavhengig av linjevalg.

Fellesfagene rommer lørdagsseminar (se eget punkt), tro og liv, livsmestring, samtidsorientering, sangtime, aktivitetsøkt og stormøte.

Av og til har vi også gjester i fellesfaga innenfor livsmestringsfag i forhold til tema som: studievalg, økonomi, sorg, rus mm.

Livsmestring er et fellesfag som elevene undervises i på tirsdager.

Undervisningen er tredelt og tar utgangspunkt i psykologi, økonomi og karriereveiledningselementer, bla i forhold til:

Psykologi: roller, kommunikasjon i store grupper, konflikter og konfliktløsning, automatiske tanker/kognitiv teori.

Økonomi: budsjett, lån og kredittkort, konsekvenstenkning og ansvarliggjøring. Ekstern foredragsholder.

Karriereveiledning: Gjest fra Østfold karrieresenter og besøk fra rådgiver ved Glemmen videregående skole. Forberedelser til samordnet opptak.

Vi starter også hver dag med en felles morgensamling, hvor informasjon blir gitt og en av de ansatte har en kort andakt. Her synger vi av og til også.

I tillegg har elevene satt av to timer på timeplanen til å vaske og rydde sine respektive rom og fellesrom.

Lørdagsseminar

Hver uke har vi lørdagsseminar. Her er bredden stor i det faglige innholdet.

Noe er lekbetont med fokus på teambuilding og sosiale relasjoner, mens andre er mer foredragsbasert med fokus på ulike relevante temaer. Alle linjer har også ansvar for å arrangere en lørdag, og da kombinerer de det ofte med å ha undervisning på formiddagen og Lørdags-Treff på kvelden.

Eksempler på seminar vi har hatt i 2020:

- Valglørdag/politisk lørdag i forbindelse med valget
- Valgt det – en forestilling om menneskehandel
- Changemaker sitt seminar med fokus på rettferdig fordeling
- Bridgebuilder - et seminar med fokus på brobygging i Midtøsten
- Tema om synshemming pga at vi har to elever med denne lidelsen

-Øvrige teambuildingsdager som:

- Bowlingnatt
- Nattvolleyballturnering
- Flaggjakten
- Hauges hemmelighet
- Bærekraftslørdag
- Klasselørdager

Vi hadde også en uke på tvers i forkant av familiedagen i november hvor hele skolen bidro til å lage en flott familiedag for venner og familie. Her var det stort engasjement både med rigging, rydding, baking, filming og ikke minst fra scenen.

Valgfag / 6 timer

Elevene har valgfag 3 dager i uka. Avviklingen gjennomføres over 4 bolker hvor hver elev velger 3 valgfag. Utvalget på tilgjengelige valgfag er svært god, og fremheves av mange elever som et viktig moment til at man valgte Haugetun fremfor andre folkehøyskolealternativer. Beliggenheten mellom to byer gir gode muligheter til å svare ut de behov og ønsker for valgfag som tidligere elever har gitt uttrykk for at de kunne tenke seg å delta i.

Elevene kan velge mellom 35 ulike valgfag med stor bredde. Vi har mange fysiske fag, men også kreative fag, matlaging og mere til.

Noen valgfagseksempler:

Ballspill, volleyball, bowling, friluftsliv, golf, skriveverksted, bry seg om (besøk på sykehjem), mat på fat, baking, middelhavsmat, treningsstudio, forming, lesestole, piano og interiør (oppussing av brukte møbler), ++.

Turer

En viktig del av undervisningen er turrelatert. Fordelt over 2019 gjennomførte skolen i alt 13 turer til utenlandske destinasjoner for de 8 ulike linjene. Turene oppleves som sentrale i forhold til den utvikling og dannelse som vi forsøker å skape overfor elevene. Evnen til internasjonal solidaritet og engasjement øker med turopplevelsene. I løpet av 2019 har vi gjennomført to Sponsorløp som samlet sett har gitt over 300000 kr i inntekter til våre ulike bistandsprosjekter.

Den sosiale gevinsten i elevflokkene på tur er udiskutabel. Dessuten kan vi konkludere med at hele turaktiviteten i 2019 har blitt gjennomført uten noen uhell av betydning.

Fritidsaktiviteter

Skolen arrangerer forskjellige aktiviteter på kveldstid. Mange er knyttet til tilsynslærer som f. eks arrangerer trening, åpen forming, tur i skogen o.l. Hver fredag er det hyggekveld i regi av tilsynslærer. Her stekes til tider store mengder vaffer!

Stipendiatene, - 2.årselever som i tillegg til å være elever både gjør en praktisk og miljømessig innsats, har ansvar for å lage et opplegg for torsdagskvelder, og elevene har klassevise ansvar for lørdagstreff og andre miljøopplegg.

Disiplinærsaker

Det er gjennomført noen disiplinærrådsbehandlinger med utgangspunkt i

enkeltvertredelser på skolens reglement. Ingen elever er blitt utvist i 2019, men det har vært noen bortvisningsvedtak på 1-3 dager med bakgrunn i rusrelaterte regelbrudd. Hovedinntrykket for 2019 er at elevene er godt gjort kjent med skolens ordensreglement og forholder seg til dette.

Fravær

Fravær kan for noen elever være et problem. En hektisk tilværelse presser ofte døgnrytmen noe. Mye av fraværet relaterer seg til sykdom og helsemessig oppfølging. Skolen har gode rutiner på å gå i dialog med enkeltelever som står i fare for å få et slikt fravær som kan gi konsekvenser for godkjennelse av skoleåret under ett.

ARRANGEMENTER

Som det fremgår av denne meldingen er det mye som skjer på en folkehøyskole i tillegg til undervisningen.

Fellesaktiviteter

Bli-kjent-dager

Starttiden på folkehøyskolen er i seg selv en kanonade av sosiale happenings og aktiviteter. For 2019 har vi bla de første 14 dagene fått avviklet pappbåtrace, stolpejakt i Fredrikstad sentrum, Klatring på grensen, mm.

Avslutningstur til Sauevika

Den siste uka før avslutningsdagen har skolen en viktig tradisjon ved at man drar til Sauevika. Godt vær, sammensatte aktiviteter og en annen ramme rundt samværet enn vanlig, gjør noe med elevene. Det er mange gode og ærlige følelser som kommer til syne dette døgnet, som vi som ansatte er så heldige å få være vitne til, og kanskje få lov til å utforske litt sammen med de som eier dem.

Bærekraft

Skolen har i 2019 arbeidet målrettet med flere aktører for å bli sertifisert som Miljøfyrtårn. Vår søknad er nå til behandling i Fredrikstad kommune.

Vi har også i løpet av 2019 vært en tydelig aktør lokalt og regionalt og vært med på «Brølekoret» for å sette makt bak kravene om en miljømessig kursendring.

I uke 47 og 48 konkurrerte skolen på forbilledligvis med flere andre folkehøyskoler i NM i klima. Mange små bevisste valg i hverdagen og fokus på at slike bekket små gjør en stor å, var tankevekkende for mange. Det ble utvist stor konkurranseiver mellom elever, ansatte og skolelagene. Vi endte tilslutt på en finfin 3.plass.

Bærekraftstiltakene lever også i vår bevissthet i hverdagen. Det er stort fokus på enkelttiltak som plogging, strandrydding og klesbyttedager, samtidig som vi hver dag aktivt jobber for å redusere matavfall og matsvinn.

Økonomi

Skolens inntekter er i all hovedsak tredelt. Statstilskudd utgjør ca. 50%, elevinntekter ca. 35%, og utleie og andre inntekter ca. 15%. Gjennomsnittlig elevtall har for 2019

vært noe lavere enn normalen de siste 5 år, dog høyere enn budsjett. Utleieinntektene som normalt sett bestemmer mye av skolens overskudd har vært som normalt. På kostnadssiden utgjør personalkostnadene drøye 60%, og driftskostnader ca. 35%. Det har ilt. 2019 vært en økning i personalkostnader tilsvarende økningen i totale inntekter. I tillegg blir energikostnadene høye sammenliknet med normalen de senere år. Dette skyldes strømprisen sist vinter, kombinert med at skolen nå har gått over til å bruke el som sin primærvarmekilde. Andre driftskostnader er stort sett vært som budsjettet, noe som gjør at vi forventer et forholdsvis beskjedent overskudd for 2019.

Enøk

Haugetun har siden 2017 jobbet strategisk frem mot forbudet til bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger i Norge, gjeldende fra 1.1.2020.

Det har i denne prosessen også vært naturlig å posisjonere oss ift. løsninger som vil kunne redusere skolens energiforbruk på sikt. ENØK-prosjektet har av den grunn blitt delt inn i to faser.

Fase 1 hadde som formål å oppfylle myndighetskravene til oppvarming før 1.1.2020, mens fase 2 vil ta sikte på å redusere energiforbruket.

Fase 1 er gjennomført. Skolens eldre oljekjel er skiftet ut med en el-kjel som tar unna majoriteten av skolens oppvarmingsbehov. I tillegg er det installert en ny moderne bio-oljekjel for å ta «toppene» i kuldeperioder. Det er også installert akkumulatortanker for å kunne varme opp varmtvann på tider av døgnet der det er lite annet behov (eks. nattetid), samt energimålere i samarbeid med et styringssystem for å effektivisere varmesystemet mest mulig.

For å ha best mulig forutsetninger for å gjøre de smarteste investeringene i fase 2, fokuserer vi i dag på å teste anlegget under ulike temperaturforhold.

Totalinvesteringen for fase 1 ble på ca. kr 1600000,-.

HMS

I løpet av året har vi utviklet et komplett HMS-system digitalt med ulike personalhåndbøker. Det er videre utviklet gode ordninger for oppfølging av avvik, uønskede hendelser og varslingssaker.

Samtlige medarbeidere har fått tilbud om og fått avviklet medarbeidersamtaler.

Tidvis har det vært sykefravær og ressursutfordringer knyttet til dette. Oppfølgingen av de involverte oppleves å ha vært god, bla med bakgrunn i at vi har benyttet oss av helsemessige oppfølgingssystemer gjennom egen bedriftshelsetjeneste.

Staben

Skolen har i løpet av 2019 formalisert bruken av stipendiater. De har fått egen ansettelseskontrakt og skal få en formalkompetanse i lederteori og god lederpraksis. Denne ressursen er åpenbart av betydning i det sosiale samspeilet i elevgruppene, men samtidig også i forhold til skolens ansatte.

I 2019 har vi hatt 35 ansatte fordelt på 6 avdelinger; ledelse og administrasjon, lærerne, internat og nattevakt, vedlikehold, renhold og kjøkken/catering.

Konklusjon

Som forholdsvis ny i rektorsammenheng kan det være krevende for meg å mene noe med tyngde når 2019 skal sammenlignes med tidligere år. Jeg må støtte meg til andre ansatte som gir uttrykk for at vi opplever å være i en god flytsone.

Det oppleves meget meningsfylt å jobbe med å forme hele mennesker for det som venter senere i livet.

Elevenes tilbakemeldinger i ulike elevundersøkelser i løpet av 2019 gir en god pekepinn på at vi treffer godt og helhetlig med vår praksis.

Imidlertid vil vi aldri gjøre alle fornøyd til enhver tid. Og godt er vel kanskje det?

Øyvind Moksnes, rektor